

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2009

Citazzjoni Numru. 348/2007

A

-VS-

L-Avukat Patrick Valentino u l-Prokuratur Legali Mario Mifsud Bonnici li b'digriet tat-22 ta' Frar, 2008 ġew ikkonfermati bħala kuraturi deputati sabiex jirrappreżentaw lill-assenti B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fid-29 ta' Awissu, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu bir-rit ċivili fl-għaxra (10) ta' Awissu tas-sena elf disa' mija u sitta u disgħin (1996) skond ċertifikat taż-żwieġ anness u mmarkat Dok. A;

2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ huwa vvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, fuq id-drittijiet u d-dmirjet essenzjali tagħha u/jew b' anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibbli għall-partijiet illi jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ kif ser jiġi ppruvat fil-kors tal-kawża;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bi vjolenza, sew fiżika, sew morali jew biża;

4. Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-partijiet huwa null u invalidu skond il-liġi;

Ghaldaqstant in vista tar-ragunijiet premessi, ir-rikorrenti umilment titlob li dina l-Onorabbli Qorti joghgobha:

1. Tiddeciedi u tiddikjara illi ż-żwieġ bejn il-partijiet tal-ghaxra (10) ta' Awwissu tas-sena elf disa mija u sitta u disgħin (1996) fuq imsemmi huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata li hi minn issa ngunta in subizzjoni.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-kuraturi deputati, ippreżentata fid-29 ta' Mejju, 2008, li permezz tagħha qalu bil-qima:

1. Illi huma ma humiex edotti mill-fatti tal-kawża pero' jirriservaw illi jippreżentaw risposta ġuramentata ulterjuri u aktar xhieda meta u jekk jirnexxielhom jottjenu aktar informazzjoni dwar il-każ odjern.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ippreżentati mill-attur;

Rat l-affidavit ta' l-attur;

Rat il-verbal tas-seduta tal-5 ta' Diċembru 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fil-10 ta' Awissu 1996 a bażi ta' l-artikolu 19 (1) (a) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuti kuraturi mhux edotti bil-fatti u għalhekk ma ressqux provi, iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin f'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn m'aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbiltà ta' xi kolliżjoni, imma f'kamp l-iktar delikat u serju, u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċjożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat, pero' dan m' għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru 1991).

L-artikli citati mill-attur jirrigwardjaw is-sub-inċiżi segwenti;

19 (1) (a) – il-kunsens inkiseb bi vjolenza fiżika jew morali jew bil-biża'

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b' difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ .

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar 2006) ;

Irid mill-ewwel jiġi senjالات principle fundamentali fil-liġi ċivili u ċioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni, u ċioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affetwat b'anomaliya psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomaliya psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskudiet iż-żwieġ innifsu jew eskudiet element essenzzjali tal-ħajja mizzewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasiżżat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju 1995) intqal illi b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-

leġislatur irrikjeda maturita' sħiħha u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *discretio judicii* hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

L-attur ippreżenta affidavit tiegħu, ta' żewġt iħbieb tiegħu, u in suċċint jirriżulta li l-partijiet kienu f'relazzjoni meta l-konvenuta ħarġet tqila u ddeċidew li jiżżewġu biex jagħtu lill-wild tagħhom ambjent aħjar. Ma hemm ebda indikazzjoni li ż-żwieġ sar minħabba xi forma ta' pressjoni fuq il-partijiet. Iż-żwieġ eventwalment tfarrak għaliex il-konvenuta kkommettiet adulterju u mhux għal xi raġuni inerenti għall-partijiet li tista' twassal għal dikjarazzjoni ta' annullament. Annullament mhux forma ta' divorzju u għalhekk il-Qorti fl-isfond tas-sentenzi msemmija ma tistax taderixxi għat-talbiet attriċi.

Għalhekk il-Qorti tiċhad it-talbiet attriċi; fiċ-ċirkostanzi l-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----